Jordbruksforhandlingene 2019/2020 og

FORSLAG TIL TILTAK FRA TYR

Vedtak i styret sak 10-2019

TYRs AMBISJONER FOR DEN SPESIALISERTE STORFEKJØTTPRODUKSJONEN.

Generelt:

TYR som avls- og interesseorganisasjon jobber aktivt for at den spesialiserte storfekjøttproduksjonen skal være et viktig bidrag for økt sjølforsyningsgrad av norsk storfekjøtt og at produksjonen har samme økonomiske utvikling som andre landbruksproduksjoner som det er naturlig å sammenligne seg med.
Arbeidsmålet for TYR har siden 2012 vært: AMMEKUA SIN ROLLE I NORSK STORFKJØTPRODUKSJON.
Utviklingene i produksjonen totalt har vært god, selv om det er deler av landet som ikke har hatt like stor vekst i produksjonen som resten av landet.
Selv med bedret økonomi så er det fortsatt mye igjen før vi har gode nok økonomiske rammebetingelser til at produksjonen blir stabil over tid.
Økt sjølforsyningsgrad av norsk storfekjøtt må ikke brukes som argument for mindre fokus på styrking av økonomien framover.
At det ikke ble innført samme tilskudd til små og mellomstore ammekubruk som for små og mellomstore melkebruk i jordbruksoppgjøret i fjor må rettes opp i det kommende jordbruksoppgjøret.
Alle avtalepartene i jordbruksoppgjøret har et ansvar for en bedret økonomi i denne produksjonsformen.

Bærekraftig og lønnsom
TYR sin visjon har siden 2013 vært: *Norsk storfekjøttproduksjon - bærekraftig og lønnsom.*
Norsk storfekjøttproduksjon knyttet til ammekua skal ha sin basis i grovfôr og beite.
Å bruke ammekua med sin diende kalv for å utnytte beite i inn- og utmark fra mai/juni til september bidrar til en bærekraftig storfekjøttproduksjon, ivaretar kulturlandskapet og er en bidragsyter til å øke landbruksproduksjonen i distriktene.
Større utnyttelse av inn- og utmark av storfe som er avlet fram for å utnytte disse ressursene er derfor avgjørende for den framtidige norske storfekjøttproduksjon.
TYR mener at effekten av beitebruk knyttet til albedo og karbonbinding ikke er tatt nok hensyn til i klimadiskusjonene for drøvtyggere.

Dyrevelferd – ressursutnytter – virkemiddel for distriktslandbruket - beitende ku med kalv
Norsk ammekuproduksjon er en beite- og grovfôrbasert produksjon. Ammekua dier sin kalv i de første 6 månedene. En slik produksjon tar vare på både god dyrevelferd og er et godt kommunikasjonsmål for norsk storfekjøttproduksjon der vi utnytter norske ressurser på en god måte.
Ammeku er sammen med småfe den produksjonen som i størst grad kan utnytte nasjonale beiteressurser best, og er derfor og et viktig distriktspolitisk virkemiddel når antall melkekyr reduseres.
TYR foreslår derfor at det innføres et nytt beitetilskudd – *Ku med kalv på beite*.

Nasjonalt ansvar for norsk kjøttfeavl
TYR er tildelt det nasjonale ansvaret for norsk kjøttfeavl. Som avlsorganisasjon har TYR siden 90-tallet avlet på genetikk for det norske markedet med basis i grovfôropptakskapasitet og fôrutnyttelse. Det er slik genetikk som blir prioritert i selekteringen i avlsarbeidet, og vi mener dette er svært nødvendige forutsetninger til å avle fram genetikk som passer til å utnytte de norske gras- og beiteressursene.
TYR sin avlsstrategi er knyttet opp mot organisasjonens visjon: Bærekraftig og lønnsom. Derfor er over 40 % av rangeringen av ny genetikk knyttet opp mot GFO (grovfôropptakskapasitet) og FUP (fôrutnyttelse). Vi mener dette vil være et avgjørende bidrag for å produsere kjøtt på norske ressurser med lavest mulig klimaavtrykk.
Utenlandske bønder og organisasjoner viser interesse for disse egenskapene som norsk avlsarbeid på kjøttfe har prioritert i en årrekke.
Avlsarbeid generelt og storfeavl spesielt er svært langsiktig. Med det ansvaret vi som organisasjon har, mener vi at tilskudd til norsk kjøttfeavl må økes.
Det kan ikke lenger være nødvendig at noen få kjøttfebønder fortsatt må betale en testavgift for at vi skal ha mulighet for å avle fram framtidsrettet, norsk kjøttfegenetikk.

Leiejordproblematikken
Norsk matproduksjon har sitt utgangspunkt i de nasjonale ressursene. I alle deler av landet er en stor del av det jordarealet som er i aktiv produksjon leiejord. Andel leiejord er økende. Konsesjonsbehandling der jordeier og driver er enig om overdragelse av jord til aktiv driver må forenkles.

Virkemidlene må derfor målrettes.

HOVEDKRAV

Tiltak 1.

Økt bruk av beite og grovfôrressurser i norsk storfekjøttproduksjon

Norsk storfekjøttproduksjon må ha sin basis i å utnytte norske gras- og beiteressurser.
AK-tilskudd og beitetilskudd er viktig stimuli til å opprettholde disse ressursene.
Arealets produksjonsgrunnlag må i større grad legges til grunn for utbetaling av tilskudd.
I dag er det store arealer som kunne blitt utnyttet bedre som beiteareal i alle soner, i tillegg til grovfôrarealet på fulldyrket mark.
For ytterligere å stimulere til økt beitebruk foreslår TYR å innføre et målrettet til tak for økt bruk av beite, **Ku med kalv på beite,** i tillegg til dagens beitetilskuddsordninger.
Et slikt målrettet tiltak vil og være et stimuli for å øke storfekjøttproduksjonen på norske ressurser. Økt beitebruk er også et godt klimatiltak. Det gis ikke slikt tilskudd for beite på fulldyrket areal.

TYRs forslag til tiltak:

Dagens ordning for beregning av AK-tilskudd gjennomgås og endres slik at AK-tilskudd utbetales i forhold til arealets produksjonsgrunnlag.

Beitetilskudd ku med kalv: kr 2000 per ku/kalv

Beitetilskudd innmark økes med kr 30 til ny sats kr 400

Utmarksbeitetilskudd økes med kr 22 til ny sats kr 700

TYRs forslag om bare små justeringer på eksisterende satser i Beitetilskudd innmark og Utmarksbeitetilskudd er med bakgrunn i nytt forslag til Beitetilskudd ku med kalv.
Hvis faglaga ikke fremmer et slikt forslag må eksisterende tilskudd til beite økes vesentlig.
Det må og stimuleres til at det utarbeides beitebruksplaner for alle kommuner og fylker i Norge slik at en oppnår økt bruk av utmarksbeite.

Tiltak 2.

Tilskudd små og mellomstore ammekubruk.

De produksjonene som har sin basis i grovfôr og beite er en av de viktigste forutsetningene for et landbruk over hele landet.
Med sterk nedgang i behovet for melk kombinert med økt ytelse må det settes inn målrettet tiltak for å opprettholde antall storfe som et bidrag til å ivareta distriktslandbruket, opprettholde kulturlandskapet og produsere storfekjøtt med basis i norske ressurser.
Siste driftsgranskingene viser og at økonomiene i ammekunæringen er svak og har en nedgang i 2017 på vel kr 23000 per årsverk.

TYR støttet forslaget i 2017 om innføring av et tillegg til små og mellomstore bruk. Den gang mente vi at dette også måtte gjelde for små og mellomstore ammekubruk.
TYR mener slikt tillegg for små og mellomstore ammekubruk må innføres fra avtaleåret 2019-2020.
I og med at det er et annet inntektsgrunnlag for ammekuproduksjonen må innretningen ha en annen profil enn for melkebruk.
Nytt tillegg for små og mellomstore ammekubruk innføres med en sats per ku på kr 1400 med maks tilskudd ved 40 mordyr.
Slik tilskudd må være målrettet og derfor vurdert ikke gitt til kombinasjonsbruk melk og ammeku.

Tilskudd små og mellomstore ammekubruk med sats på kr 1400 per ku.

Tiltak 3.

Driftstilskudd

Driftstilskudd ammeku økes slik:

- Sone 1-4 øker fra dagens sats til kr 4000 (+718) for 6-25 kyr og til kr 3600 (+218) per ku i intervallet 26-50 kyr
- Sone 5- 7 øker fra dagens sats til kr 4800 for 6-25 kyr (768) og til kr 4500 (+468) per ku i intervallet 26-50 kyr

Tiltak 4.

Økt tilskudd norsk kjøttfeavl

TYR er den eneste avlsorganisasjon som har jobbet målrettet med å avle på dyr knyttet til grovforopptakskapasitet og fôrutnyttelse. Disse krav går i dag inn i rangtallet med en vektlegging på 40 -47 % ved utvelgelse av nye seminokser fra teststasjonen.
TYR har i en årrekke påpekt viktigheten av vårt avlsarbeid for storfekjøttproduksjon med basis i disse egenskapene.
Flere og flere land setter nå fokus på disse egenskapene som en viktig del av storfekjøttproduksjonen. Eksport av embryo til Island er det siste eksemplet på at avlsarbeidet på kjøttfe i Norge er av det fremste som gjøres i verden i dag.

TYR er nå i startfasen for å innføre genomisk seleksjon som et av våre avlstiltak, og det kan ikke være slik at noen få norske storfebønder må betale en testavgift for at felleskapet skal få fram genetikk i verdensklasse.
Vi mener derfor at tilskuddet til norsk kjøttfeavl må økes slik at vi også kan ha mulighet til å øke vår avlsforskerkompetanse.

TYR mener at kravet finansieres med økte midler over jordbruksavtalen

Tiltak 5. Andre tiltak.

5.1 Satser for tilskudd avløsning

TYR ber om at satsene for de ulike dyreslagene justeres slik at de i større grad tilsvarer det reelle arbeidsforbruket. For ammeku foreslås å heve satsen til kr 1500 og taket justeres i takt med økningen.

5.2 Produksjonskrav og driveplikt av areal

TYR er glad for at Stortinget opprettholder produksjonskravet til areal for å få tilskudd. TYR ber derfor om at myndighetene håndhever regelverket om driveplikt av jordbruksareal. Leiejordproblematikken må det tas tak i slik at den i varetar den aktive driveren mer enn det som er tilfelle i dag

OPPSUMMERT

TYRs innspill og forslag med basis i referansebruk nr. 8, 32 ammekyr sone 5, har følgende økonomiske konsekvenser.

TILTAK	KOSTNADSRAMME	
Økt bruk av beite- og grovfôrressurser	kr	66 624.-
Tilskudd små og mellomstore ammeku-bruk	kr	44 800,-
Økt driftstilskudd (sone5)	kr	14 040,-
SUM	kr	124 664,-

Bakgrunnen for kravet er å synliggjøre gapet mellom inntektsmuligheter for referansebruk nr 8 og andre bruk som det er naturlige å sammenligne seg med.